

Telegrafulu ese de două ori pe septemana: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Sabiuu la expeditor'a foiei, pe afara la s. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate către expeditor'a. Pretulu pnenumeratiunei pentru Sabiuu este pe anu 7 fl. v. n. ear pe o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumetate de anu 4 fl. v. n. Pentru princ. și tieri streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2, cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2, cr. v. n.

Escelenti'a Sea Inaltu présantitulu P. Archiepiscopu și Metropolitu Mironu Romanulu a sositu luni cu trenulu de dimini'ti'a în mijloculu nostru.

Idei conducetorie.

VII.

Adunarea cea memorabile de pe câmpulu libertăției, dela 3 Maiu 1848, a ruptu ghiati'a nedecisiunei între români din Transilvani'a și a pusu temelulu unei actiuni monumentale, carea astadi inse stă că o flamura pe unu castelu parasitu departe de așteptările ce si le-aru fi dedusu ori-ce omu cu judecata chiara dintr'ens'a. Ea a produsu o programă, carea cuprindea unu principiu de viață, principiu, care durere, din cele urmate mai tardiu și până în diu'a de astadi, se vede că prea putieni l'au întielesu și cu atât mai putieni l'au urmatu. Principiulu acel'a se cuprinde în *radimulu de dinastia și tronul*, factorulu celu *unicu neschimbaciosu* în monarchi'a noastră și *apararea intereselor natiunali* pre *terenulu legalu* în strinsa legatura cu interesele (p. 1. 3 și 4 alu protocolulu adunarei din 3 Maiu 1848) *patriei* comune.

Acést'a erá și este după noi cuintesenti'a programei române natiunale proclamate pe câmpulu libertăției și acést'a unica corespundea atunci și corespunde și astadi recerintieloru noastre.

Pre cându români transilvaneni și croiescu o conduita politica, evenemintele galopéza din tóta puterea. După uniunea proclamată se constituie în Pest'a unu ministeriu cu tóte atributiunile unui statu independinte. Tóta administratiunea până și cea militaria se concrede acestuia. Regimentele suntu provocate a depune juramentulu constituționalu. O ferbere fără esemplu în tóte unghiurile până cându notiunile patriotice venise în asiá mare confusiune încátu nu mai sciau multi, ai cui suntu și de cine sa asculte.

Intr'aceea în sudulu Ungariei se incepe resbelulu civilu, a căru simp-tome inca prin Iuniu 1848 și aruncá înainte tristele sele umbre (Mihaltiu) și în tier'a noastră. Se inarmau toti afara de români, se inarmau pentru patria, în realitate inse sa se incrunteze unii pre alții.

Angerulu paditoriu alu româniloru din dilele adunării Andreiu Siagun'a, carele cu tactulu și influinti'a sea a sciutu imblandi elementele ce incungiurau acea adunare, pusu în capulu unei deputatiuni, trebuise demultu sa parasésca patri'a mai angusta spre a o revedé numai cându confusiunea crescuse în Ungari'a până la fapte sângeróse.

Comisariulu imperiale Lambert cadiuse victima spiriteloru turburate în Budapest'a. Magnatii unguri, cari incercasera a se opune funestulu torente pentru ins'asi caus'a Ungariei, s'au subtrasu pericolulu prin fuga. La marginile Ungariei de média-di foculu resbelulu facea progrese. Dara români inca stau inarmuriti. Abiá prin lun'a lui Septembrie se decise comitetulu natiunali din Sabiuu la provocarea la inarmare. Inse ce inarmare? In secululu alu 19 cându armele de focu facuse progrese mari, cându si sasi și unguri erau inarmati cu arme de focu erariale, români erau

provocati sa se inarmeze ei insii cu — lanci.

Pre cându în Transilvani'a se intemplau aceste în Chioriu, în Marmati'a și Bihari'a români cu tricolorulu ungurescu în mâna se inrolasera la honvedimea de atunci. Va se dica, nici în momente asiá supreme, nici după lungi esperintie, nu erá un'a și aceeași procedura, cu tóte ca scimu pozitivu, ca nici unguerenii n'au urmatu, precum au urmatu, din antipathia către fratii lor din Transilvani'a, nici transilvanenii din vre-o antipathia către unguereni sub standardele care au urmatu, ci fia-care parte după convingerile ce si le-au facutu, fără de a se consultá un'a cu ceaa-lalta.

Comandantele generalu de atunci Puchner, n'a spriginitu, ba a impede-catu ide'a inarmării, inse cine nu se va mirá ca comitetulu natiunali se ingagiaza a intrá în o lupta asiá vementa fără de a procurá și inarmarea poporulu asiá după cum cerea serio-sitatea tempulu de atunci? Si acést'a, pre langa o intielépta staruintia, nu erá tocma asiá de greu, pentru ca noi aveamu pre atunci două brave regimente române confiniarie, cari de sute de ani dovedira si credintia tronulu și bravura démna de imitatu.

Români transilvaneni bine inarmati atunci póte ca nu aveau sa deplanga atâtea victime cum aveamu nenorocirea de a le deplange, pre cându de alta parte scimu ca gard'a de corpu a generalulu ung. Bem constá mai cu séma din secu și români. Séu déca erá scrisu în cartea sortiei ca sa cada atâtea, și rezultatele erau altele.

Déca nu ne tramitea prevedinti'a pre unu lancu, care cu geniulu seu sa scie concentrá unu numeru de combatanti, epoc'a cea mai mare trecea preste noi, pre langa tóte sacrificiele, cá alte multe, fără de a ne insemná numele în anelele sele.

Inse chiamarea noastră nu e sa facemu istoria. Acést'a o voru scrie alții după noi cu tóte ale ei, bune și rele. Noi trecemu și preste faptele unui lancu care, pre langa tienut'a sea din acele tempuri, a trebuitu sa móra mahnitul mai întâi moralicesce și apoi fizice si esprimemu numai temerea, ca potestatea va gasi multe momente, cari sa cada si în privinti'a acést'a mai cu séma în sarcin'a nepasării române, déca nu si altu ce-va

Cu nóptea de 11 Martiu 1849 comitetulu natiunali dispare în valurile eveneminteloru cu archivu cu totu, de care nu s'a fostu ingrigitu nimenea cá sa fia dusu de tempuriu în sigurantia, după cum s'au dusu alte archive din Sabiuu, afara de alu Consistoriulu nostru. Ardealulu întregu, afara de Alb'a-Iuli'a (fortaréti'a) și muntii Abrudului, fu ocupatu de unguri. Totu ce aveau români barbati mai insemnati erau parte în esilu, parte în castrele munteniloru. De o actiune politica nu mai putea fi vorba. Dovéda ne suntu incercările necapacelui Hatvani, carele cu nedesteritatea lui a aruncatu în nenorocire pre românilu Dragosiu, despre care inca nu scimu, fost'a elu tradatoriu natiunali, fost'a elu victim'a unei mistificatiuni, despre care elu nu avea nici o cunoscintia, séu victim'a prejudetulu, carele în tempuri asiá viforóse face mai înainte de ce judeca.

In vér'a anulu 1849 spre tótna se suprima resbelulu civilu. Români se pregatescu a reluá firulu actiuni-

loru sele sub conducere episcopulu Siagun'a. Noroculu se parea a suride de asta-data româniloru sub conducerea acést'a. Veni inse asiá numitulu absolutismu cu coloritul ultramontanu, care din urma resuscitéza rivalitatea catolicismulu cu ortodocsismulu între români și produce nóue calamități unu deceniu întregu.

Ceea ce nu se potú face sub absolutismu se intemplá în tempulu restauratiunei dela 1860. Eppulu Siagun'a desmormentéza caus'a romana în senatulu imperialu inmultitu și în conferinti'a regnicolaria din Alb'a-Iuli'a și o inaintéza până la revenirea programei natiunali din 1848 sub forma de congrese natiunali cu comitetu natiunali, alesu după tipulu și asemanarea celu din 1848 pre campulu libertăției.

Diét'a Ungariei s'au ocupatu dela deschidere încóce cu constituirea birouriloru. În siedinti'a dela 4 Sept. n. s'a alesu de presiedinte alu camerei de josu cu majoritate absoluta Colomanu Ghyczy, care fu salutatu cu strigări frenetice de sa traiésca din partea deputatiloru. De primu vice-presiedinte fú alesu Iosifu Bano, iera alu doilea este Gav. Wárady.

După cum raportéza „Hon“, la conferinti'a vamale ce s'a tienutu Sambeta în edificiuulu postei principale sub presidiulu ministrulu de comerci baronu Simonyi, au fostu invitati 25 barbati de specialitate și cinci redactori dela foile publice: „Pester Lloyd“, „Pesti Napló“, „Ellenör“, „Neue Pest. Jour.“ și „Hon.“ Intre cei 25 specialisti se afla cei mai distinsi deputati. În urm'a invitării guvernulu ungurescu si-a facutu contr'a observările la proiectulu de tarifa tramisulu de guvernulu austriacu. Elaboratulu este terminatu, dara înainte de a incepe pertractările în Vien'a guvernulu ung. vrea sa auda opiniunea acelei conferintie mai restrense. Discussiunea conferintiei nu este publica și despre fazele, prin cari va trece discussiunea se va raportá numai în genere.

Dintre deputatii croati s'au inrolatu 34, în falanculu celu mare alu partidei liberale din diét'a Ungariei. Intre acesti'a suntu și doi membri ai casei magnatiloru. La opositiunea dreptei s'au alaturatu doi deputati croati: Miscatovicu și Mihailovicu, cari si în sesiunea trecuta se aflara în partid'a acést'a,

Clubulu deputatiloru croati s'a constituitu Duminéca trecuta. Clubulu, care numera 36 membri, între cari doi se tienu de cas'a de susu, s'a inactivatu spre a discutá afaceri specialu croatice. Celelalte afaceri ce privescu tier'a întréga, tienendu-se de sfer'a de activitate a cluburiloru respective de partida, suntu eschise din acestu clubu mai susu marcatu.

O deputatiune a reprezentatiloru sasesci s'a prezentatu în 3 Sept. n. adeca Vinerea trecuta, la baronulu Sennyey. Care a fostu scopulu acestei visite nu se póte constată cu deplina siguritate. Diariulu „Értesítő“ presu-pune, ca deputatiunea a incercatu o fusiune cu partid'a conservativiloru.

Cum stânu cu fundatiunea lui Gojdu.

Acést'a întrebare atinge în prim'a linia pre on. reprezentanti ai acelei fundatiuni. Sa nu ne indoimu a crede că d-loru voru si putea cu demnitate respunde la ea; fia-ne inse și nóue — publiculu celu mare — iertatu a ne interesá de cestiuni de asta natura, — iera acést'a cu atât mai vefos, cu câtu *starea materiala a unui poporu este termometrulu fericirii lui*, dela acést'a aterna trédrea spiritulu natiunali, infloirea séu decadenti'a némului romanescu. Indiferentismulu este o cangrena care de lungu tempu róde la radecin'a pomulu natiunei române; e dar' tempulu supremu de a ne desbracă de elu, nelasandu totu altor'a sa pórté culp'a stărei noastre de compatimitu — rele!

O multime de fundatiuni și asociatiuni cu scopuri filantropice avurâmu și mai avemu și astadi, care numai din caus'a indolintiei noastre — devenindu în nisce mâni profane — s'au nimicitu, și se voru mai nimici inca, déca vomu purcede totu pre calea inceputa. Esemplu viu ni este: „Asociatiunea pentru cultur'a poporulu din Aradu“. „Lasamentulu ved. Birt'a“. „Alumneulu din Temisiór'a“ s. a. multe devenite la o totale ruina numai si numai din lips'a de manipulare buna și controla satisfactoria.

După aceste premise sa revenimu la întrebarea: *cum stânu cu fundatiunea nemuritoriulu Gojdu?*

După agere informatiuni din mai multe părți, trebuie sa o marturisimu cu inim'a frânta de dorere ca dieu reu, — fórté reu! Bagséma acést'a e o trasura de caracteru la noi, ori e o afurisenia dela Ddieu! căci de cându ni-amu tréditu de ni-amu deschisu ochii, d'abiá amu fostu fericiti a vedea vre-o asociatiune ori fundatiune de caracteru natiunali, care sa-si fia continuatu operatiunile de binefacere până în sferisitu! Ori póte o mâna sacrilega de susu ni nimicesce pre nesciute — prin insusi barbati nostri incrediuti — astfelu de institutiuni, cari aru putea în detrimentulu intereselor straine — sa dee unu aventu cultulu natiunali!

Ori-cari se fia motivele regresulu nostru în asta privintia, nu putemu a ne luá de asta-data de cinosura de a scormóni defectele incubate în corpulu moralu-economicu a fundatiunei lui Gojdu, căci nu credemu pentru asta-data de potrivitulu acestu modu de operatiune, prin care în locu de a strivi bólele din acelu corpu atât de infectatu și molipsitu, póte numai amu mai adauge la sdruncinarea lui; — din care cause ne restringemu a cere cu tóta stim'a și respectulu dela préonor. domni reprezentanti urmatórele deslusiri, resp. a le pune urmatórele întrebări, — si anume:

1. Scimu cu totii ca lasamentulu nemuritoriulu fundatoru a remasu ingreunatu de nisce erogatiuni, cari prin atacarea testamentulu din partea ereditoru — aceeași satisfacendu-se — s'au inmultitu; e faptu complicitu si acel'a, ca on. reprezentanti au imprumutatu dela fundulu eparchialu din Aradu o suma de 50,000 fl. v. a. sub pretestulu de a mai cumperá — cu dreptu de prioritate — papire de pretiu dela soc. „első hazai takarékpénztár.“ Dreptu ce rugâmu pre on. reprezentanti în interesulu adeverulu sa ne deslusiesca pre calea publicității: încátu au multia-

mitu dloru pre eredi si ce erogate au mai avutu de a face din fundatiune? totu-deodata sa faca dloru bine sa ne raspunda ca intr'adeveru cumperat'au papirele amintite?

2. Nu aru fi ore consultu cá casariulu on. fundatiuni sa dea unu bilantiu anuale despre erogatiuni si perceptiuni?

3) *In ce consta garanti'a nealienabilitatii averei fundationale?* caci o scimu din fonte securu ca avandu on. dn. Il V.... fostu fiscu alu fundatiunei per datam ocazionem a erogá din lad'a fundationala 2000 fl. v. a. a cercatu pre dlu cassariu, (in persón'a fiertatului Nicolae Ioanovicu.) pentru acést'a suma, ér acel'a i-a predatu unu altu libelu, strainu, scusându-se ca densulu cá Geshäfts-mann a intrebuintiatu banii spre scopuri de propriu interesu; prin ce fundatiunea aru fi suferitu daune enorme.

4) Cum de on. reprezentanti se abatu dela vointi'a sacra a etern-aminstitutului Gojdu in privinti'a intieptei sale dispositiuni, referitóre la impartirea graduata a stipendiilor? si adeca cum de unoru normalisti si chiaru unoru perde-vér'a li se impartu câte o suma de 3-500 fl. ér unoru ascultatori dela universitati li se scotu ochii cu câte unu ajutoriu de 50 fl.

5) *Pre ce basa impartu dloru stipendii si altoru studinti de confesiuni straine, precum de es: unui Dumitrcanu din Oradea-mare de confesiunea gr. cath.?* si in fine

6) Nu aru fi ore consultu, cá la ocaziune binevenita sa se prefaca realitatile (afara de unele papire de pretiu) in bani pentru mai usióra si correcta manipulare?

Afara de aceste putemu inse consciintiosu si documentá cu calculi positivi ca protectionalismula si provincialismulu jóca unu rolu insemnatu in sinulu on. reprezentanti, cáror'a numai la usile incuiate le place sa discute asupr'a sortiei vitrege a acestui fundu, a-si face diurne si privilegii, cá si cându acest'a numai pre sém'a dloru aru fi creatu, iéra nu destinatu pentru alinarea miseriei ce atátu de cumplitu ne bantuie mai alesu de unu tempu.

Asteptámu ca ni voru raspunde

FOCISIÓRA.

„La Patrie,” diaru bonapartistu, da amenuntele de mai josu asupr'a Bosniei si Herzegovinei. Unulu din corespondentii sei ii comunica aceste detalii:

Bosni'a si Herzegovin'a nu forméza, propriu vorbindu, de cátu unu singuru teritoriu separatu la nordu de Slavoni'a austro-croata prin Sava, la estu de principatulul Serbiei prin riurile Drin'a, Uvac, si Lim; la vestu de Dalmati'a prin Alpii Dalmati si Unn'a; marginindu-se la sudu cu Dalmati'a, Muntenegru si Albani'a.

Acestu teritoriu are o intindere de 1025 leghe patratre si o populatiune de 1, 146,000 suflete.

Dupa divisiunea politica Herzegovin'a se imparte in siése guvernamente si Bosni'a in trei. Principalele centruri de populatiune sunt: Ser'a iévo, Tarvnik, Bihac, Banjaluká, Swornik, Novi-Bazar, Mostar, Trebinje si Plevlje, Populatiunea apartiene in mare parte de rasa slava. Unu slabu contingentu se compune din Evrei, tigani si straini nenaturalisati. Trupele regulate turcesci cantonate in tempu ordinaru in tíera se radica la cifra de 8—9 mii ómeni. Singur'a limba intrebuintiata este limb'a serba, afara numai de amplotatii si soldatii turci.

Din punctulu de vedere religiosu locuitorii se impartu in crestini (catholici si greci ortodocsi) si musulmani. Mahometanii, in numeru de vre-o 380 mii suflete, apartienu de aceeași rasa

dloru pentru a nu fi luati in contumatia de forulu on. publicitati.

Tragemu atentiunea on. congressu viitoriu in privinti'a acestor'a! *)

In numele mai multoru juni.

Dr. Demetriu Magdu,
cand. de adv.

Cronic'a dilei.

Inainte de a trece la inregistrarea sciriloru ce le aducú foile despre insurectiunea de pre insul'a balcanica, comunicámu unele pasagie mai insemnate din epistol'a, in care vestitulul generalu *Klapka* respinge provocarea insurgentiloru, de a luá comand'a suprema asupr'a loru. Acést'a epistola arata ca generalulu revolutiunei magiare dela 1848—1849 n'a pierdutú nimicu din ur'a neimpacabila cátra elementulu slavu, care a fostu factorulu principalu la devingerea insurectiunei magiare din acei ani de lupta desperata; dara sa-lu audimu cu ce indignatiune se pronuncie in epistol'a sea:

„Judecatoriulu meu in viétia a fostu totu-déun'a consciinti'a, acolo, unde érá vorb'a de cestiuni mari politice, amu urmatu totu-déun'a convictiunei mele si nu m'amu tienutu de consiliile altor'a. Missiunea mea in viétia a fostu simpla: a lucrá pentru dreptulu si libertatea Ungariei, si déca e lipsa, a si muri. Dupa complanare missiunea acést'a a mea s'a terminatu si eu m'amu retrasu in viétia privata.

„Anim'a mea nu e destulu de mare pentru a cuprinde lumea, sentiulu meu umanitariu nu e destulu de desvoltatu, cátu sa me inflacaru rapede de o insufletire sacra pentru acei'a, cari suntu culp'a principale a caderei nóstre in anulu 1849 si pre cari eu atunci i-amu combatutu pâna la cutitu, pentru natiunalitatea, ai cá-

*) Dandu locu articululu de mai susu noi nu impartasimú pâna nu vomu avé propria convingere ca asiá sta lucrulu, ceea ce inca n'avemu. Modulul intetitoriu inse in care ni se scrie si impregiurarea ca „Albin'a” a refusatú publicarea astoru feliu de articuli in fine impregiurarea ca se tratéza de unufundu insemnatu si nu de barb'a unei séu mai multoru persóne, ne constringe a i deschide colónele' fiindu siguri ca justificarea va urmá indata dupa venirea articululu la cunoascinti'a reprezentatiei fundatiune Gojdu. R.

cá si restulu populatiunei; acesti'a suntu serbi cari au imbratisiatu islamismulu spre a-si puté conservá bunurile. Acesti renegati cari forméza sub numele de begi unu feliu de aristocratiu, poseda totu pamentulu si tratéza cu cea mai mare asprime pre raiale séu poporu, care traiesce exclusivu din cultur'a pamentului. Mai esista inca si cáti-va cari proprietari de origine turca numiti agale séu spahii, ale cároru titluri de posesiune datéza dela cucurire.

Slavii bosno-erzegovineni suntu mari, vigurosi; figur'a loru e de o frumsetie barbatésca. In costumulu loru, care este cá alu serbiloru din principatu, ei afectonezáza mai cu séma colorile rosii si albastru. Locuintiele de tíera unde locuescu raialele suntu nisce bordeie miserabile de noroiu; in orase, elementulu musulmanu locuesce in casutie de scanduri si de gardu cari facu totu atát'a. Cei mai bogati dintre acesti'a poseda kule, unu feliu de turnuri zidite cu pietri, avendu inaltimea unui etagiu si construite astu-feliu cá sa póta sustiené o agresiune din afara.

Orasiile suntu in generalu impartite in trei párti: grad (fortarétiá), varosiu (orasiulu propriu disu), care este adesea incungiuratu de unu siantiu si de unu zidu, care, e adeveratu, arare ori se gasesce in buna stare. A trei'a parte se chiama mahala séu zagrada acestea suntu afara din orasiu.

Ocupatiunea turcesca de-si stabilita de multu tempu, n'a modificatu caracterulu ómeniloru din tíera nici

rei conducatori si astadi vorbescu de noi ungrui numai cu ura si dispretiu: pentru acesti inimizii de mórté ai patriei mele. Insurgentii din Erzegovin'a trebuie sa arete in genere, de suntu demni de simpathi'a celoru-alalte popóre. Serbii si muntenegrenii impreuna cu cei mai de aprópe consangeni aliandu-se cu acei'a trebuie sa completeze miscarea, si slavii dela sudu sa abdica in genere de inimiciti'a si ur'a cátra Ungari'a. Abiá atunci cându se va realisé (conditiunea) cea din urma, cându a urmatu o apropiere sincera si adeverata, si nu mai tempuriu, va puté sa tréca unu ungru preste Sav'a, fára de a deveni vendietoriulu patriei sele.“ —

Dupa ce anteciparamu aceste pasagie remarcabile din scrisórea unei persóne istorice, trecemu la raportele despre rescól'a din imperiulu otomanu.

Insurectiunea din di in di slabescé, cu tóte ca se mai aude despre unele invingeri reportate de insurgenti; dara aceste suntu séu esagerate séu ultimele flacari ale unui focu ce se stingé. Despre o insurectiune, in adeveratulu intielesu alu cuventulu, nu mai póte fi vorba. Asiá ne spune corespundentele lui „P. Ll.“ din Vien'a.

Pre cându in Belgradu se vorbesce de o fierbere ce cresce din di in di si se dovedescé, ca guvernulu serbescu e necesitatu a luá mesuri militare pentru a-si apará graniti'a tieri sele proprie, amerintiata de turci, cari concentréza trupe la Nissa. — diurnalele oficióse din Berlinu asigura, ca puterile mari au datu Turciei mâna libera pentru a sugrumá rescól'a in imperiulu seu; Serbi'a si Muntenegru inse voru avé sa remana neutrale, cá si pâna acum. Insurgentii dara, vedendu-se mai tardiu insielati in ajutoriulu ce au asteptatu dela confratii loru din Serbi'a si Muntenegru, voru trebui sa asculte si de asta data de consiliile comisiunei consularie din Mostaru, propusa de marile puteri, pentru a esaminá si impacá gravamele poporatiuniloru iritate.

„Coresp. politica“ raportéza despre situatiunea Serbiei: „Ni se signaliséza din Belgradu, ca s'au initiatu cu Muntenegru negociári fórté viue, cari se referescú la o conduita comuna si la

obiceiurile loru. Bosno-erzegovianulu crestinu, precum a sciutu sa-si pastreze limb'a muma, si-a conservatu si obiceiurile si temperamentulu seu propriu. Elu este fórté ospitalieru, aplicatu la lupta, dintr'o data elu e impinsu la fanaticismu, lealu in relatiunile sele, dara purtandu ura pâna la selbatacia cátra inimicii sei. Elu inca e aplecatu la resbunare si fatalismu.

Famili'a traiesce in comunu si nu este raru de a vedé unele familii de câte siese-dieci pâna la optu-dieci de membri. Directiunea acestoru comunitáti, apartiene celui mai in versta care esercita o autoritate fára contestatie, sub denumire de staroste. Femei'a séu nepót'a presida la administratiunea interióra sub numele de stopanica.

Nutrementulu tieraniloru slavi e din cele mai simple: ea se compune mai cu séma de laptarii si de cépa; acelu care mananca pâne de secara trece de unu omu cu stare. Mancarea deliciósa a acestoru nenorociti la serbatoriu este o prajitura facuta cu faina branza si putienu untu. Acést'a prajitura se numesce Cievara. Ei biau rachie si slibovitia, care e facuta din prune si care se consuma fórté multu.

Totu teritoriulu bosno-erzegovienú e muntosu, si a fostu calificatu cu dreptu cuventu, de „Elveti'a Iliriana.“ Mai multi scriitori militari considera aceste tieri cá fórté proprii pentru unu resbelu de guerilla. Acést'a e o seria de munti, dintre cari unulu, Dormitor, se radica la o inaltime de 8000 picióre intrerupte de

o conclucare eventuale in cestiunea Erzegovinei. Aceste nagotiári suntu mai próspete, pentru ca Belgradulu si Cetinje in tempulu din urma érá fórté rezervatu unulu cátra altulu. Despre temeurile acestei reserve au strabatutu destule versiuni in publicitate, decátu sa avemu lipsa a reveni asupr'a loru. Se afirma ce e dreptu, ca de cându Ristici stá in fruntea afaceriloru serbesci esterne disparu in-grigirile ce le avea Serbi'a fatia de o alipire mai intima de Muntenegru, si ca nu trebuie sa ne indoimu de o convenire definitiva intre Serbi'a si Muntenegru cátu mai cnrendu. Voci mai putienu sanguinice in Belgradu suntu inse de convingerea, ca nici odata n'a fostu asiá de greu cá acum a concentrá intr'o singura directiune nesuintiele Serbiei si ale Muntenegrului ce divergéza incátu-va.

Agentulu serbescu in Constantinopole br. Magazinovicu, este insarcinatu a asigurá formalu pre S. Porta ca scirile colportate despre proiectele de abdicare ale principelui Milana, suntu neintemeiate.

Debarcárele de trupe turcesci in Klek continua inca, pana acum au debarcatu 4-5000 trupe regulare. Aceste se voru asiediá intre bandele insurectiunei, cari suntu risipite printre gropile muntiloru si se apropie totu mai tare de graniti'a dalmatina.

Despre cele mai nóue intemplári din resbelulu Erzegovinei cerculéza prin publicitate diverse sciri interesante. Se adeverescé scirea ca turcii au luatú monastirea Duzi cu asaltu. Aici érá castrulu principalu alu insurgentiloru si resiedinti'a guvernului provisoriu. Lupt'a a fostu inversiunata si sângerósa, dara 200 insurgenti nu putura resistá la 800 trupe disciplinate. Acést'a calamitate seriósa va descuragiá multu anemele insurgentiloru.

„C. pol.“ ni spune mai departe, ca cea mai insemnata lupta, dela erumperea insurectiunei incóce, a fostu la 30 Aug. n. in districtulu din Nevesinje. Atátu puterile angagiate, cátu si dimensiunea si viptimele ce au costatu dovedescú ca lupt'a acést'a intr'adeveru a fostu insemnata. Insurgentii din districtulu Nevesinie avea sa esecuteze o operatiune ofensiva asupr'a unui

vái stremte taiate de numeróse cursuri de apa. Cea mai mare parte din aceste vái suntu fertile, afara de cele dela sudu, cari suntu aretate sub numele de „vái inalte.“

Riulu celu mai importantu alu Bosniei este Sav'a, care plecându dela Jasenovatiu, forméza frontier'a austro-bosniaca. Unu servitiu de vapóre lu strabate dela Sissek in Slavoni'a pâna dinaintea Belgradului, unde se vérsa in Dunare. Dupa Sav'a vine Verbas, Sbar, Ukrin si Bosnia care a datu numele seu tieri, Drin'a etc. Tóte aceste riuri au numerosi afluenti.

Suntu putiene cáli de comunicatiune in aceste párti; acelea cari pórtá numele de cáli imperiali precum e calea dela Serajevo la Sigu, care trece prin Baconic'a, Kiseljak, Travnic, Scolpje, Prussec, Kupress, Lusco, Liono si Prolay-Han, care este cea mai mare, nu face mai multu decátu o cale departamentale, celelalte nu suntu in cea mai mare parte decátu drumuri destulu de rele si mai cu séma reu intretinute.

Afara de gráne, Bosni'a si Erzegovin'a, mai cu séma din urma, care se bucura de o clima temperata, producu fructe multe; prunele numitesarve si poregas, cari uscate, se espórtá pre fia-ce anu in mare cantitate in Europ'a.

Populatiunea principaleloru orasie din Bosni'a si Erzegovin'a esse cam acést'a: Serajevo 50,000 locuitori, Banjaluka 15,000, Travnicu 12,000, Svornik 12,000, Novi-Bazar 8,000, Trebinje 9,000, Mostar 9,000, Koujka 7000, Puzla de josu 6000, Stolacu 3000.

punctu ocupatu tare de trupele turcesci, si acest'a erá unu locu micu numitu Casaba. Numerulu insurgentiloru cari se pornisera la asaltu se urcă la 1200, iera alu turciloru se urcă la 750 combatanti. Dupa unele incaieraturi mai mici ce au duratu mai multe ore insurgentii se rapedu cu asaltu asupr'a Casabei si o aducu in potestatea loru cu putiene perderi. Cea mai mare parte a turciloru au fostu macelarita, asiá ni spunu rapórtele slave, dara se astépta adevierea acestoru asertiuni. Alta scire asigura, ca toti turcii s'au ucisu. Insurgentii au avutu perderi mai mari decum le vedemu in diurnalele slave. Dealtmintrenea invingerea insurgentiloru se constatá si prin impregiurarea, ca nu s'au datu din partea turciloru nici unu buletin de despre lupt'a acést'a din districtulu Nevesinje. —

Mai susu amu comunicatu opiniunea generalului Klapka, aici impartasimu publicului si opiniunea altui corifeu magiaru din insurectiunea magiara dela 1848—1849, si adeca a lui Kossuth.

Unu corespundinte transmisu de „Patrie“ in Erzegovin'a a facutu din Turinu o visita lui Kossuth in El Baraconne. Elu aflá pre Kossuth pre care nu-lu vediu de 4 ani, ocupandu-se cu cultur'a pomeloru si a floriloru. Intrebatu de miscarea din Erzegovin'a esprima Kossuth parerea, ca déca intr'adeveru insurectiunea are in temeiu o idea politica inalta, acést'a a emanatu apoi numai dela Bismark.

Kossuth nu tiene pre c. Andrassy de unu barbatu mare de stat, dara crede totusi, ca acestu ministru nu va ignorá periculi unei anecsiuni de popóre slavice pentru Austri'a si cu deosebire pentru Ungari'a. Dealtmintrenea Kossuth este convinsu, ca turcii voru sugrumá insurectiunea cu medilócele loru proprii, chiaru si cându s'aru latí si preste Serbi'a si Muntenegru. Dela intrevinerea consuliloru straini Kossuth nu astépta nici unu resultatu.

Insurectiunea Erzegovinesa.

Asupr'a rescólei div Herzegovin'a cetimu in le Danube de la 20 Augustu urmatórele:

Insurectiunea care, acum optu dile, presinta unu caracteru atátu de nelinistitoriu pentru pacea europeana, a perdutu astadi mai multu din gravitatea sea Mijlocirea puteriloru garante ale tractatului din Parisu, a fostu priimita de cátra Pórt'a, si totulu ne face a crede ca preste pucinu timpu linistea va fi restabilita. Déra revolt'a sa aiba ea óre locu asiá in zadaru? Nici de cum. Suntemu din contra autorisati a crede ca provinciile crestine ale Turciei se voru bucurá pre viitoriu d'o antonomie care le va sustrage pentru totu-deun'a dela arbitrariulu pasiloru si de la jugulu barbaru alu Otomaniloru.

Sa speramu celu pucinu, ca de asta-data nu va fi cá in tempulu insurectiunei ce isbucni in 1861 in Bosni'a cându generalulu sefu Omer-pasi'a in fruntea unei armate 40,000 de soldati, nu reusi a o nabusi de cátu cu pretiulu celoru mai mari silinti in 1862.

Se scie ca dupa restabilirea ordinii, o comisiune, in care erau reprezentate si Franci'a, Prusi'a, Austri'a Rusi'a si Engliter'a, fu tramisa la teatrulu insurectiunei spre a procede la o ancheta si a face propuneri in scopulu de a pacificá provinciile. Acésta comisiune resida la Mostar, cartierulu generalu alu lui Omer-pasi'a. Din nenorocire Pórt'a odata asigurata, nu mai tienú séma de parerile comisiunei si de consiliile puteriloru, ceea ce a mantinutu in aceste regiuni o iritatiune si o nemuliamire permanenta, si trebuie sa se considere cá principala cauza a rescólei actuale. Acésta apropiere este destulu de instructiva, si face a se presimti atitudinea ce voru

luá puterile spre a pune unu capetu definitivu la aceste comotii fara incetare.

In Bosni'a septentrionale multime de basibuzuci alérga sub drapele. Mai multe intalniri au avutu locu aprópe de Jablonitz'a si Lieore; Turcii au fostu invinsi, si la Marsi'a 95 de Turci cari fusesera facuti prisionieri au fostu masacrati.

Toti Turcii cari locuescu pe tiermulu stángu alu Savei, intre Verbas si riuletiulu Unn'a. au fostu goniti séu ucisi. Prefectulu din Jablonitz'a a informatu pre guvernulu românú (?) ca 70—80 de ómeni bine armati, comandati de capitánu Banu, erau gat'a a trece districtulu spre a se uni cu insurgentii din Bosni'a.

O depese din Cetinje confirma noutatea ca insurgentii, in districtulu Drobnik, aprópe de frontier'a muntenegreana, au luatú intariturile de pe platoulu Gatzko si fortulu Kerstak. Depesi'a adauga ca insurgentii au luatú si fortereti'a Kolasin, in pasalikulú Novibaza. Cea mai mare parte din insurgenti, comandati de Lazaru Soci'a, erau Muntenegreni. Se spune ca prisionieri turci au fostu desarmati si apoi liberati. 400 Serbi s'au unitu cu insurgentii la Nevesinje.

—Se scrie din Belgradu ca printiulu Milanu n'ar fi ascunsu diplomatiloru europeni gravitatea situatiunei, in cursulu ultimului seu viagiulu la Vien'a. Eata cari aru fi fostu dupa le Danube, cuvintele séle:

Voescu mantinerea pacii si me voiú sili in sinceritate a nu causá incurcaturile Europei. Déra nu voiú merge pâna a me face nedemnu de strabunii mei. Mai nainte de tóte, nu me voiú lasá a fi gonitu de pre tronulu meu cá unu baiatu lasiu, care nici nu indrasnesce, nici nu scie a mânui sabi'a Obrenoviciloru.

—Se crede ca déca Serbi'a remâne linistita, o face cá sa incurce si mai multu pre Sultanulu. Déca acésta provincia s'ar resculá, Pórt'a aru avé dreptulu sa introduca trupele séle aci, si s'ar puté astu-feliu apropiá mai lesne de Herzegovin'a. Intru cátu Serbi'a va fi neutra, trupele otomane n'au de cátu caile prin munti, cari suntú mai tóte in puterea revoltatiloru.

Situatiunea in Belgradu.

Unu corespundinte originalu dela diuariulu „Fr. Blt.“ ni desfasiura in raportulu seu dela 2 Septemvre n. urmatórea imagine despre situatiunea din capital'a principatului serbescu:

Ve scriu epistol'a acést'a pre la 10 óre sér'a. Amu temporisatu pentru a observá cursulu lucruriloru, cáci sciámu degiá de dimínéti'a, ca in urm'a vatemárei confinieru situatiunea se va inasprí. Domnulu Risticu (ministrulu actualu de esterne) dejá pre la 9 óre trecú cu caret'a sea preste pardoséla cea neplacuta a micei capitale. Densulu batú la usi'a reprezentantiloru maviloru puteri, cari in nóptea precedentá au dormitu póte fórte putienú. Intr'adeveru nu erá unu ce lucrú bagatelú. Sosise adeca scirea, ca au navalitu mai multu de un'a mia soldati din militiele teritoriale turcesci in teritoriulu serbescu, in cerculu Uzic si ca acést'a au pusú in flacari cincú sate. Cine numera esistentiele ce au peritu acolo de iataganulu si pistólele turcesci? Mai tardiu sosi o scire supletória, care vrea sa sustiena, ca acést'a céta curagiósa nici ca a fugitu rapede, ci a remasu pre teritoriulu neutralu alu principelui (serbescu).

Brigad'a din Uzic fiindu gat'a de resbelu a primitu mandatulu sa mérga la fati'a locului, si sa alunge pre inimici. Pre la amédi trupele ostile se intrunira si se incinse o lupta cumplita. De-si nu sciu cum s'a sfersitu totusi credú, ca turcii serbesci — pentru ca n'au fostu osmani, ci serbi de

religiunea islamitica, — au fostu alun-gati afara din tíera.

Ce miscare domnesce intr'aceea in cetate, nu se póte usioru descrie. „A-ti auditu, ca turcii au vatematu granitiile nóstre?“ se audiá dintr'o grupa. „Trebuia sa asteptámu atátu?“ se audiá din mediloculu altui cercu. Ómenii de astadi intr'adeveru nu mai suntú belgradenii de odinióra, cari-si omoreau tempulu intr'o linisce mediativa lánnga stiel'a cu bere rea „indigena“. Si scupcin'a? Ea, care de 7 dile pórt'a in creeri dechiaratiunea de resbelu — ce va dice? *Ea va dechiará resbelulu cu o ínima cu multu mai usióra decátu chiaru galantulu Ollivier. Totulu intetiesce spre o incurcatura, care absolutu nu se póte trece cu vederea — déca puterile mari nu au de cugetu sa strige unu ho! elementelorú.*

Guvernulu inarméza acum seriosu, cumpera cai unde se afla. Bucate suntú in Banatu destule, arme are Serbi'a in abundantia. Guvernulu se pare ca ia tóte mesurile pentru a puté jucá in dilele cele mai de aprópe prevenirea, anume pentru a preveni pre Hussein *Avni pasia*, care de siguru va comandá corpulu de armata la Nisiu. Scirele ce le respandescu foile de aici de sine se intielege ca trebuie primite cu reserva. Intr'aceea se pare a fi adevératu, ca in vechiulu Balcanu resare o nóua viétia din ruine. Bulgari'a inca va apartiené curendu la spectacululu de resbelu.“ Scirile de astadi din Nevesinje au maritu curagiulu ómeniloru. „S'au ucisu 500 turci“ striga junele imprasciatoriu de depesie típarite. „Insurgentii au avutu o pierdere de 73 ómeni.“ Si astfelu se inflacara ómenii din nou. Aici domnesce parerea, ca *prin acést'a lupta s'a deschisu resbelulu in fakta.*

Ministrii convenira mai tardiu intr'unu consiliu care a duratu multu. S'au discutatú pasii ce trebuie a se luá acum. De sine se intielege, ca se va predá atátu in Constantinopole, cátu si tuturoru puteriloru garante unu protestu. Indata incepúsa se bata telegrafulu in tóte directiunile. Representantii de aici ai mariloru puteri de asiderea recursera la telegrafu.

Acum vinu *mesurile militare* la ordinea dilei. Se dice ca 37 oficiieri de statulu majoru si alti oficiieri suntú comandati de ministrulu de resbelu la celu mai nou teatru de resbelu. E neprobabilu, ca se va pune pre picioru de resbelu numai un'a brigada. Credu a sci ca voru porní celu putienú 20,000 soldati in campulu de bataia. Cine garantéza, ca in momentul, cându ve scriu aceste siruri, nu au trecutú turci preste granitie pre la alte puncte si voru devastá satele nóstre cu focu escusandu-se, ca acést'a e resbelulu (la guerre.)

✕ Evolutiunea ideiloru politice si evenimentelorú din Turci'a mergu galopându.

Importantulu articulu din „Times“ de care amu vorbitu, si prin care se cerea emanciparea popóreloru crestine, a produsu o mare sensatie in publicitatea si diplomati'a Europei. Acestu articulu alu lui „Times“ fu precursorulu unui altu articulu si mai importantu alu diariului „Standard“ din Londr'a. Dicemu si mai importantu, de óre-ce acestu organu este cunoscutu cá oficiosu si cá esprimandú politic'a guvernului Angliei. Acestu articulu de capetenie (leader) alu lui „Standard“ dela 26 Augustu, se compune din dóue párti: in prim'a parte organulu oficiosu voiesce a demonstrá ca politic'a guvernului conservatoru actualu este o buna garantie pentru interesele Angliei si ecuilibrului europénu; ca acésta politica are dóue obiecte principale in vedere: întâiu protectiunea intereselorú directe ale Engliteriei, si alu doilea mentinerea ecuilibrului puterei (balance of power) pre continentu, care este indispensabilu sigurantie si independintiei sele.

Venindu la evenimentele actuale „Standard“ spune ca in orientulu Europei „interesele Angliei suntú strensú legate de esistintia Turciei si asigurarea libertátiei Mediteranei.“

„Standard“ vorbesce in partea a dóua a articolului seu de medilocirea oferita de cele trei puteri dela nordu pentru suspendarea ostilitátiloru si satisfacerea crestineloru. „Standard“ dice, ca ori cátu aru voi sa menageze susceptibilitátile Portiei, aceste bune oficii ale puteriloru dela nordu suntú o curata interventiuone, ca de óre-ce Pórt'a a aderatu la dens'a, a recunoscutu ca insurgentii au justificatu revolt'a lorú. De-si ambasadorulu Angliei, Sir Elliot, si alte puteri, dice „Standard“, a consiliatu pre sultanulu sa priméca propunerea séu intervenirea, acésta intervenire este inse oper'a influintiei celoru trei puteri dela nordu.

„Standard“ dice ca aru fi preferitu restabilirea autoritátiei otomane; dara vediendu „guvernarea detestabila (frightful misgovernment) a Portiei, care domnesce nu amú vedé cu parere de reu ca nisce pasi corrupti si nisce jefuitori arendasi voru fi dati afara din provinciile.“

„La prim'a vedere, continúa organulu guvernului englesu, observatorulu evenimentelorú de fatia aru putea crede ca politic'a nóstra din orientu a încercatu o completa cadere. Obiectulu nostru, va dice elu, a fostu de a pastrá integritatea Turciei, si, in contr'a silintieloru nóstre, Turci'a cade in bucáti. Greci'a a castigatu deplina independintia, si apoi, un'a dupa alt'a, Serbi'a, Muntenegru, Egiptulu si Romani'a au castigatu autonomi'a lorú interióra, si acum Bosni'a si Erzegovin'a au probabilmente sa castige mai multa séu mai putiena autonomia. Dara sustienerea Turciei din parte-ne a fostu numai mediloculu, iera nu scopulu finalu, si acum in fine a venitú cestiunea déca acestu scopu finalu nu aru putea fi totu atátu de bine atinsu prin transformarea Turciei de Europ'a intr'o congregatiune de state semi-independente, (into a congries of semi-independent states) cu recunóscerea suzeranitatiei Sultanulu si mentinerea in deplina vigóre a puterei Portiei.“

Dupa ce pune astfelu acésta importanta cestiune, „Standard“ dice, ca scopulu pentru care Angli'a a sustienutu pre Turci'a astfelu cum e, a fostu protegierea intereselorú englese in Itali'a si mentinerea ecuilibrului europénu. Dupa acést'a oficiosulu organu din Londr'a se pune in ipotes'a cându Rusi'a aru voi sa puna mân'a pre Constantinopole, si arata in ce periculu aru fi liber'a navigatiune a Marei Negre si a Mediteranei, si prin urmare ecuilibrulu puteriloru si posesiunea englesa in Indi'a. De óre-ce dara este necesariu a se conservá Turci'a si Bosforulu liberu, „Standard“ se intréba déca n'aru presentá totu atâtea garantie pentru acestu scopu finalu alu politiceie englese, o transformare a Turciei si adoptarea unei mai bune si vigurose administrári. Si oficiosulu organu conchide ca Angliei i-arú fi indiferentú déca Turci'a, care e aliát'a ei mai alesu in Asi'a, s'aru putea mentiené astfelu cum e adí séu déca „autoritatea Portiei asupr'a provinciiloru europene s'aru transformá intr'o simpla suzeranitate (into a mare suzerainety).“

✕ Comandantulu militarú de la Puy-cerd'a a transmisu ambasadei la Parisu, depesi'a urmatóre:

Seo d'Urgell, 56 Augustu, séra. Preliminariile capitularii forturiloru s'a semnatu. Garnison'a e facuta prisioniera, Onorurile de resbelu i s'au acordatu din caus'a stralucitei sele aparari. In acestu momentu chiar are locu predarep ceatei Castillo.

Mâne, la 7 ore, v'a ave'a locu predarea citadelei.

Martinez Campos.

Luarea Seo d'Urgelului de catre Martinez Campos, a produs o forte viue impresiune printre partisanii lui Don Carlos, cari suntu forte descurgati. Garnison'a prisoniera a fostu condusa la Puyced'a, impreuna cu episcopulu. Generalulu Trillo a sositu ja San Sebastianu si a luat in posesiune comanda armatei din Guipuzcoa.

De langa Sighisior'a in 20 Aug. 1875.

Dle Redactoru! Membrii cursului supletoriu invetiatorescu din Sighisior'a au incheiatu siedintiele sele domineca in 17/8 intrunu modu festivu, celebrandu-se sant'a Liturgie din partea reverend. Domnu protopresbiteru Zacharia Boiu si a unui preotu, iera dupa rogaciunea amvonului sau cetitu cu plecarea genuncheloru rogaciunea de multiamita din Liturgieru. —

Totu atunci, ca in diu'a de s. martiru Mironu, onomastic'a Escelentiei Sele Inaltu Prea Santituliu nostru Aeppu si Metropolitu Mironu Romanulu s'au inaltiatu rogaciuni ferbinti catra tronulu cerescu pentru indelung'a vietia si fericita senatate a Escelentiei Sele.

Conformu conclusului din 11 Augustu s'a celebratu si parastasulu, — anunciatu in pretiuitulu dvostre diariu „T. R.“ nru 64 din a. c., — in memoria si pentru spiritulu a in Domnulu adormituliu Arppu si Metropolitu Andreiu celu mare, regeneratoriulu scolai romane din Transilvania si infientiatorele conferintieloru invetiatoresci, la care au asistatu afara de Parintele protopopu inca doi preoti. —

La fine dupa ce sau cantatu din partea corpului invetiatorescu innulu „Romanime multu cercata“ prea onoratulu Domnu protopresbiteru mai susu mentionatu prin cuvinte adevratu parintesci indreptate catra poporu, carele era considerabile adunati, si catra invetiatori, cari erau 36 la numeru, inchide cursulu. Dlu conducetoriu Demetriu V. Moldovanu de pre amvonu rostesse un'a cuventare forte potrivita, prin carea face una privire asupra obiecteloru pertractate in decursulu celor 16 dile; indeamna apoi pre invetiatori ca: „cu vrednicie se umble dupa chiamarea cu care suntu chiamati.“ — Dupa aceia i'a cuventulu invetiatoriulu din Ded'a Matein Radu, carele arata pre scurtu ca ce calitati debue se poseada fia-care invetiatoriu ca se p'ota corespunde predeplinu chiamarei sele; in urma multiamesse parintelui protopopu Zacharia Boiu si Domnului, conducetoriu D. Moldovanu pentru intielépt'a conducere a cursului, si crestiniloru din Sighisior'a cari au binvoitu a primi pre invetiatori in casele loru. —

La inchierea solemna a cursului au participatu numai O. O. P. cari au participatu si la deschiderea acestuia sa se vedea „T. R.“ nru 63. Dupa esirea din biserica intregu corpulu invetiatorescu au fostu invitatatu la unu prandiu in gradina parochiale datu din partea unei persone prea stimate si iubite a carei nume nu ne iarta modestia a 'lu dá publicitatei. Cu acésta ocaziune s'au ridicatu mai multe toastu pentru Maj. Sea imperatutu si regele nostru apostolicu Franciscu Iosifu I. pentru Escelentiea Sea P. Aeppu si Metropolitu Mironu Romanulu, pentru Preacuviosia Sea P. Archimandritu si Vicariu archiepiscopu Nicolau Popea, pentru membrii consistoriulu nostru archid. etc. etc. In fine se despartira intre salutaritari fratiesci si se dusera fiecare pe la ai sei.

Mai inainte de a incheia nu potu lasa neamintita o impregiurare pre catu de trista pre atát'a si de adevrata, ca intelegintia din locu nu au

luatu parte la solemnitatea de inchiere a cursului si la parastasu, bá ce este si mai multu cu vreo doue dile mai nainte unii domni au imputatu invetiatoriloru tienerea parastasulu dicandu-le ca inca si densi se mai tienu de institutiunile din evulu mediu! si ca pentru ce nu arangiadia o productiune literaria ori teatrale! etc. etc.

Domniloru respectivi deocamdata le reflectediu numai atata ca se caute a'si maturá mai intaiu gunoiulu dinaintea usiei Dloru!

Umulu din cei presentu.

Dle redactoru! Recunoscintia ce datoramu binevoitoriloru contribuenti in ajutoriulu romaniloru arsi din Sebesiu ne impune strict'a datoriu, ca in interesulu publiculu sa ve rogu sa binevoiti a dá locu in „Telegr. Rom.“ urmatoarei dári de séma, pre langa acést'a ne luamu libertatea a alaturá spre publicare si listele asiá precum s'au inaintatu comitetulu de aci instituitu spre acést'a.

Comitetulu.

Bani incursi pentru romanii arsi din Sebesiu.

1. Prin dlu Dr. Nicolau Maieru s'au inaintatu din Naseudu 70 fl.
2. Biserica din Reheu 2 fl.
3. Prin dlu capitanu Stezariu din Sabiiu s'a administratu 110 fl.
4. Prin parintele Andronicu Androne din Brasiovu 109 fl. 44 cr.
5. Prin dlu Istinu Ioanu juristu an. III din Orade 90 fl. 67 cr.
6. Prin dlu pretoru Garoiu din Branu 37 fl.
7. Prin dlu protopopu Alessandru Tordosianu din Alb'a-Iuli'a 8 fl. 40 cr.

Sum'a 427 fl. 51 cr.

Acésta suma s'a distribuitu in modulu urmatoriu:

- 1) la 67 de arsi a 5 fl. sum'a 335 fl.
- 2) la 3 arsi a 8 fl. sum'a 24 fl.
- 3) la 7 arsi a 7 fl. sum'a 49 fl.
- 4) la la 1 arsu 6 fl. 71 cr. sum'a 6 fl. 71 cr.
- 5) la 2 arsi a 6 fl. sum'a 12 fl.

Sum'a: 426 fl. 71 cr.

Deci din 426 fl. 71 cr. s'a impartasitu 80 familii nenorocite.

6. Spese postale 80 cr.

Comitetulu.

Pentru romanii arsi din Sebesiu au incursu urmatoarele sume.

I. Dela comitetulu din Sabiiu instituitu pentru ajutorarea confratiloru arsi in Sebesiu s'a administratu prin d-lu capitanu Stezariu sum'a 110 fl. v. a. Domni contribuenti suntu:

Diamandi Manole negutiatoriu in Brasiovu 10 fl. Iacobu Bolog'a consiliariu aul. in pensiune 35 fl. Ioanu Hani'a protopopu in Sabiiu 29 fl. Popoviciu Servianu 1 fl. Dr. L. Petco 2 fl. Alecsiu Olariu 1 fl. I. Comsi'a 2 fl. N. Mihaltianu prot. in Zarandu 2 fl. Gaitanu 2 fl. Iosifu Baracu prot. I alu Brasiovului 2 fl. Antoniu Schiau 2 fl. Ioanu Cosmuti'a 1 fl. R. Patiti'a 1 fl. M. Branisce 1 fl. Cupsi'a 1 fl. Costinu 1 fl. Ioanu Ratiu protop. in Hatiegu 2 fl. Filipescu 2 fl. Moldovanu Anani'a 5 fl. Lemeni 1 fl. Tordasianu 2 fl. E. Macelariu 5 fl.

Sum'a 110 fl. v. a.

II. Colecta facuta de d-lu Dr. Nic. Maieru in Naseudu in suma 68 fl. 80 cr.

A. Bohatielu 10 fl. I. Florianu 2 fl. Iosifu Besanu 2 fl. Ioanu Margineniu 2 fl. Iosifu Galu 1 fl. Ioanu Bodescu 1 fl. G. Moisila 1 fl. Verzariu 60 cr. N. Antonu 1 fl. Ioanu Pascu 1 fl. Florianu Motocu 1 fl. Beniaminu Hangea 1 fl. Petru Popu 50 cr. Pavelu Stoic'a 50 cr. Gavrilu Vestianu 1 fl. Marcusiu 2 fl. Besanu 1 fl. Nicol. Botanu 1 fl. Sotrop'a Alesan. 2 fl. Teodoru Ionascu 50 cr. Grigoriu Popu 20 cr. N. Ganea 1 fl. Georgiu Stefanuti 40 cr. Dr. Const. Moisilu 1 fl.

Simionu Stoic'a 1 fl. D. Vaid'a 1 fl. Max. Lic'a 2 fl. Leonu Piciu 1 fl. Vasiliu Sinteu 40 cr. Antoniu Vasilichi 40 cr. Ioachimu Murasiu 1 fl. 50 cr. Leontinu Luchi 1 fl. Elie I. Burduhotu 1 fl. Mihalcutiu 1 fl. Dr. Pavelu Tanco 1 fl. Octaviu Baritiu 50 cr. Pavelu Besanu 1 fl. Iacobu Ilescu 1 fl. Iosifu Mihalasu 1 fl. Macedonu Grigoriti 50 cr. Teodoru Buleanu 30 cr. Dr. Stefanu Popu 2 fl. Publius Publicola 50 cr. Inocentiu C. Porcius 50 cr. Siucanulu 1 fl. Ioanu Palagescu 50 cr. Petru Tofana 20 cr. Teodoru Rotariu 40 cr. Emiliu Popescu 50 cr. Zacharia Voronc'a 50 cr. Ioanu Malaiu 50 cr. A. Dragoniu 50 cr. Nedescifrabilu 1 fl. Ioanu Catone 50 cr. Cuni'a Antoniu Leone Paveli'a 50 cr. Ioanu Draganu 1 fl. Iacobu Popu 40 cr. Florianu Porcius 1 fl. Vasiliu Muresianu 50 cr. Danila Muresianu 20 cr. Cosm'a Anca 30 cr. Petru Verticu 50 cr. And. Mazanesu 2 fl. Iorgu Aroneanu 1 fl. 50 cr. Florianu Marianu 1 fl.

Sum'a 68 fl. 80 cr.

III. Colect'a facuta de dlu Andronicu Androne parochu in Brasiovu in suma 109 fl. 44 cr.

DD. Iosifu Baracu protopopu 2 fl. Mari'a Alec'a Georgiu 2 fl. Alecu Nicolau Orgidanu 1 fl. Nicolau Padure 1 fl. Elen'a Georgiu Ioanu 50 cr. Anonimu 5 fl. Anonimu 2 fl. I. Sotiru 5 fl. G. Carpoviciu 2 fl. Balasi'a Stanu Blebea 4 fl. 44 cr. Ioanu Petricu protopopu 1 fl. Filaretu Dumbrava diaconu 1 fl. Ioanu Bucuru Popu 1 fl. Dimitriu Stanescu 5 fl. Teodoru Constantinu Manciu 2 fl. Stefanu Sotiru 2 fl. Zinc'a Dimitriu Engiurliu 3 fl. Ioanu M. Burbea si sor'a Mari'a 1 fl. 50 cr. Ioanu Pascu 1 fl. Elisabet'a Felicsoia 60 cr. Nicolau Frigatoriu 3 fl. Mihailu Ivancici 1 fl. Georgiu Belissimus 1 fl. Anastasi'a Teodoru 1 fl. 40 cr. Biserica ort. a S. Nicolau din Brasioru 50 fl. Andronicu Androne parochu 10 fl.

Sum'a 109 fl. 44 cr.

IV. Colect'a facuta de dlu Nicolau Garoiu pretoru in cerculu Branului in suma 36 fl. 95 cr.

DD. Nicolau Garoiu pretoru 5 fl. Comun'a Tohanulu vechiu 2 fl. Comun'a Tohanulu nou 2 fl. Comun'a Olbacu 2 fl. Comun'a Tientiari 3 fl. Comun'a Vladeni 3 fl. Comun'a Branulu superioru 5 fl. Comun'a Branulu inferioru 2 fl. Biserica gr. or. din Tientiari 1 fl. Ioanu Eftimiu Popoviciu din Tientiari 1 fl. Ioanu Popescu 50 cr. Ioanu Neguliciu 15 cr. Ioanu Gavrilu 30 cr. Iacobu Zorc'a din Vladeni 1 fl. Simeonu Balcasiu 50 cr. Iacobu Balcasiu 1 fl. Ioanu Stoianu din Branu 1 fl. Ioanu Ratiu 1 fl. Ioanu Garbaci'a 40 cr. Ioanu Garbacia 49 cr. I. Garbacea 60 cr. Ioanu Aldic'a din Tohanulu vechiu 50 cr. Comun'a Poian'a merului 4 fl.

Sum'a 36 fl. 95 cr.

V. Colect'a facuta de dlu protopopu Alesandru Tordasianu in biserica gr. or. din Alb'a-Iuli'a in suma de 8 fl. 40 cr.

Alesandru Tordasianu protop 2 fl. Samuilu Cirlea proprietariu 1 fl. Nicolau Popu pardositoriu 1 fl. Dimitrie Radu proprietariu 1 fl. Sebastianu Tesl'a proprietariu 1 fl. Nicolau Berghianu sen. propriet. 50 cr. Georgiu Sasu propriet. 1 fl. Mari'a Ceteanu vidua 20 cr. Flórea Tanasia vidua 10 cr. Georgiu Campenu propr. 60 cr.

Sum'a 8 fl. 40 cr.

Varietati.

Dlu Cesaru Bolliacu petrece de mai multe dile in mijloculu nostru Veteranulu archeologu este neobositu pentru ramulu sciintiei ce l'a imbratiasiatu. Sambata a visitatu cetatiu'a Resinariloru, de carea facuramu o scurta amintire in nr. 64 alu foiei nostre.

*** (Rectificare si respunsu) Parintelui protopopu alu Ungurasiului Petru Rosic'a la „reflessiunea“ din Nr. 66 alu „Tel. Rom.“

In totu decursulu cursulu supletoriu invetiatorescu gr. or. cu loculu in Deesiu s'a incasatu pentru diurne invetiatoresci 99 fl. v. a. si adeca 70 fl. v. a. dela vener. consist. archid. gr. or. — in urm'a unei telegrame; 17 fl. v. a. din tractulu Solnocului I, si 12 fl. v. a. din tractulu Ungurasiului. Telegram'a la venerat. consistoriu s'a facutu din necesitate imperativa caici invetiatorii presentu 17 — afara de conducetoriu — nu mai avéu spese cu ce se subsiste la cursulu supletoriu din cei 29 fl. v. a. adunati din amentitele protopopiate. Documentu despre adevrata impartire a baniloru si servesse conspectulu si cuietantiele d. d. invetiatori ascernute Vener. Consistoriu prin parintele protopopu Ioanu Bodea.

Coresp. respectivu.

Escrerie de concursu.

Pentru ocuparea statiunei invetiatoresci vacante din comunitatea Ibanesci (Li banfalva) tractulu Turdei superioare se escrerie concursu pana la 28 Septembrie a. c.

Emolumentele suntu: Plat'a anuala ficca in suma de 250 fl. v. a. cari se repartira pre crestini de religia nostra din aceste comunitate.

Doritorii de a ocupa acésta statiune voru avea pana la terminulu suscrisu a si asterne petitiunile sele bine documentate la presidiulu comitetulu parochialu din Ibanesci.

Sasu-Reginu in 18 Augustu 1875.

Vasiliu Popoviciu
(1—3) Administr. ppecu.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu de clasa a III dela scolae romane greco-orientale din opidulu Prejmeriu cu salariu anuala de 300 fl. v. a. din casa alodiala, apoi 4 galete de grau dela mor'a comunei precum si 40 xr. de fia-care copilu obligatu la scola si in fine quartiru liberu se escrerie concursu pana in 14 Septembrie a. c.

Dela doritorii de a ocupa acestu postu se cere:

a) sa aiba cursulu pedagogico-teologicu cu celu putienu 4 clase gimnasiali — cei mai cualificati voru fi preferiti;

b) sa fia bine versati in cantarie bisericesci; iera documentele loru instrnate in sensulu statutulu organicu sa se tramita pana la terminulu prefiptu reverendissimulu domnu protopresbiteriu Ioanu Petricu in Brasiovu.

Prejmeriu in 21 Augustu 1875.

Comitetulu parochialu gr. or. din Prejmeriu cu
Alexie Fratesiu,
parochu si presied. alu
comitet. paroch.
(1—3)

Concursu.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu la scola gr. or. din Somesiusatu (Somesiu-faleu) langa Clusiu, se escrerie concursu pana in 7 Sept. a. c. st. v.

Salariulu este 200 fl. v. a. quartiru liberu, cu gradinutia.

Cu acestu postu este impreunatu si postulu cantoralu, (pentru cei ce aru voi) cu urmatoriu venit: 30. metie mari bucate (biru) 30 de dile de lucr (claca) dela ingropaciuni mari 1 fl- mici 35 cr. dela servitiulu s. maslu 50 cr. si alt. cari facu cu totalu 100 fl. v. a.

Deci cei ce dorescu a ocupa acestu postu de invetiatoriu, séu si ambe, — se binevoiesca a trimite petitiunile sale, instruite in sensulu Statutuliu organicu, pana la terminulu prefiptu la prea on. domnu protopresbiteru Vasiliu Rosiescu in Clusiu.

Somesiusatu 16 Aug. 1875.

Comitetulu parochialu.
Stefanu Prodanu
par. si presiedinte.
(1—3)